

nyomvonalának kereszteződésétől 150 m-re, egy régi érmeder kanyarulatának belső részén található. Az érparton egy lapos dombhát húzódik, amelynek felszínéről az előzetes terepbejárások során őskori, szarmata, valamint Árpád-kori leletanyagot gyűjtöttünk.

A Makót elkerülő út tervezett nyomvonalának 2+000–2+170 km-szelvénye közötti részének megelőző feltárását 2008. július 25. és augusztus 5. között végeztük el. A megnyitott 5097 m² felületen 23 objektumot különítettünk el. A feltárt 12 gödör, 5 árok és 14 cölöplyuk szórtan helyezkedett el. Többségük a szarmata idősakra datálható, míg a szelvény ÉNy-i végén keresztben húzódó cölöpsor valószínűleg az őskorra keltezhető.

Sz. WILHELM GÁBOR

237. Makó, M43 23. lelőhely

(Csongrád megye) R, B, Á

2008. július 28. és augusztus 29. között megelőző régészeti feltárást végeztünk az M43 autópálya Makót elkerülő nyomvonalának 23. sz. lelőhelyén, mely a Hódmezővásárhely–Makó közötti országút és a vasúti pálya, valamint az Igásra vezető út találkozásánál, egy ÉK–DNy-i irányú magasparton fekszik. Az autópálya nyomvonalában kitűzött megelőző feltáráson kívül (6400 m²), mind a lehajtó (22 m széles), mind pedig a nyomvonal területén 1000–1000 m² próbafeltárást is végeztünk. Az első napok eredményei alapján eldőlt, hogy a nyomvonal és a lehajtósáv is régészetileg fedett, ezért a feltárandó terület nagysága kétszeresére nőtt. Összesen 13 434 m²-t tártunk fel (ebből 90 m² fedetlen volt). A sárga agyagos-homokos, a terület DK-i részén sárgásbarna agyagos altalajon 106 objektum folytja rajzolódott ki. A 179 stratigráfiai egység közül 70 gödör, 42 cölöplyuk, 32 árok, 7 sír, 9 kemence, 8 ház, 6 tapasztási réteg, 1 téglás omladék, 1 felszínen talált állatcsontmaradvány, 1 kút és 2 házbejárat. Korukat tekintve 1 őskori, 4 késő bronzkori, 8 rézkori, 120 Árpád-kori és 46 korhatározó leletanyag hiányában ismeretlen korú.

A rézkori objektumok közül a 6 DK–ÉNy-i tájolású sír egymás mellett, egy kisebb É–D-i irányú homokdomb tetején került elő. A 30–35 cm vastag szántott humuszréteg alatt jelentkező sírok igen rossz állapotban maradtak meg, a csontok nagy része hiányzott, a sírgödrök folytja nem volt látható. Két sírban bal oldalán fekvő, zsugorított helyzetben eltemetett gyermek vázai maradtak meg a többihez képest jobb állapotban. Az egyik sírban a koponya mellett egy 14 cm hosszú kőkést találtunk. Minden sírban volt egy vagy több edény. A másik két rézkori objektum (árok, gödör) a lehajtósáv területén, a síroktól 120–130 m-re DK-re, egymás mellett került elő.

A késő bronzkort csupán 4 objektum, egy szögletes alakú, oszlopszerkezetes építmény, egy nagyméretű szemetesgödör és két kisebb gödör képviselte.

Az Árpád-kori objektumok (gödrök, vízelvezető- és kerítőárkok) szórtan jelentkeztek. Közülük kiemelked-

nek a nagy alapterületet átölelő kerítőárkok, illetve az ÉNy–DK-i tengelyű, nyeregtetős, 8–12 m² alapterületű házak, melyek egymástól 10–12 m-re, egyesével vagy párban kerültek elő. A házakban vagy a ház falából kiugró-, vagy pedig a ház É-i sarkába vájt kemencéket bontottunk ki. Ez utóbbi esetben a kemence hátsó és K-i fala a ház fala is volt egyben. Az egyik ház kemencéjének szájnnyílása előtt órlőkőből és téglákból álló omladékot figyeltünk meg. Több ház kemencéjének szájnnyílása előtt volt egy másik, erősen átégett sütőfelület. Két ház kemencével szemközti oldalán figyeltünk meg bejáratot. A szabadtéri kemencék a házaktól távolabb, a vízelvezető árkok közelében kerültek elő. Több kemence 2–3 cm vastag sütőfelülete alatt találtunk apróra tört fazéktöredékekből álló réteget. A feltárt objektumok egy É–D-i irányú, közel, 15 m széles egykori patak- vagy folyómeder Ny-i partján, szórtan kerültek elő. Az Árpád-kori objektumok elhelyezkedése és a nagyméretű kerítőárkok magas száma alapján úgy gondoljuk, hogy az itt élők főként állattartással foglalkoztak.

GULYÁS GYÖNGYI – PALUCH TIBOR

238. Marcali, Boronkai berek

(Somogy megye) Ó, B, Ró

2008. június 2-án kisebb szondázó feltárást végeztünk Marcaliban. A feltárt 5 objektum egyikében sem volt leletanyag. Szintén egy 2008. évi terepbejárás alakalmával őskori (lengyeli kultúra?) és bronzkori, valamint kevés római kori (Kr. u. 2–3. sz.) felszíni anyagot találtunk. A feltárástól Ny-ra, még 1973-ból, felszíni gyűjtésből neolit és római kori anyag került elő. A két előkerülési hely egy lelőhelyhez tartozhat.

Munkatársak: Ambrus Edit, Cserép Tamás, Gál Zoltán és Molnár István.

NÉMETH PÉTER GERGELY

239. Marcali, Boronkai út Kelet

(Somogy megye) U, Ró

2008. április 15-én halastó építését megelőző terepbejárást végeztünk a 0347/2 hrsz. területen. A tervezett halastótól Ny-ra 1973-ban őskori és római kori leletek kerültek elő.²⁷ A tervezett halastó területe alacsony, mocsaras, a Sár-csatorna és a Boronkai-patak közé esik. Egy kisebb domb emelkedik ki, itt kis területen, kb. 30×15 m-en, őskori (lengyeli kultúra) oldaltöredékeket és kovadarabokat, illetve római kori edénytöredékeket (mázás edény töredékei, duzzadt peremű fazéktöredék) gyűjtöttünk. A római kori leletek a kis domb D-i részén voltak. A lelőhely összefügg a korábban említett lelőhellyel. Bejárást végeztünk a korábbi lelőhelyen, de az elvetett területen lelet nem került elő. Ugyancsak nem bejárható a Boronkai út túloldala. A földrajzi vi-

²⁷ SMM Rég. Ad. III/13/25.